

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no: 29.09.2018 - 289
Karar Tarih ve no : 29.09.2018 - 6839

Toplantı Yeri
AFYONKARAHİSAR

Afyonkarahisar İli, Sandıklı İlçesi, Akin Köyünde ve tapunun 605 parselinde kayıtlı Yusuf Baba Mezarının tesciline ilişkin hazırlanan bilgi ve belgelerin değerlendirilmesinin istendiği Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 21.03.2018 tarih ve 35030805-150.01-E.43884 sayılı yazısı ve ekleri, kurum görüşlerinin istendiği yazılar, Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 24.09.2018 tarih ve 450945 sayılı dosya inceleme raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Afyonkarahisar İli, Sandıklı İlçesi, Akin Köyünde ve tapunun 605 parselinde kayıtlı Yusuf Baba Mezarının II. (İki) Grup Korunması Gerekli Kültür Varlığı olarak tesciline hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, söz konusu alanda Kurulumuzdan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İLİ : Afyonkarahisar	İLÇESİ : Sandıklı	Köy / Mahalle: Akin Köyü		KORUMA DERECESESİ:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA:	PARSEL:605	ANITSAL: ÇEVRESEL: ÇEVREYE AYKIRI:
ADI: Yusuf Baba Mezarı	YAPTIRAN:	YAPAN: -	MİMARİ ÇAĞI (Üslup) Osmanlı	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:-	

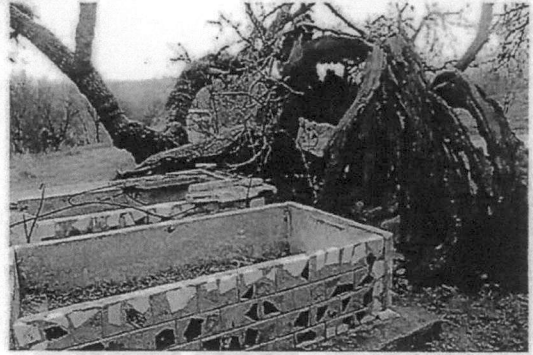
GENEL TANIM: Yusuf Baba isimli bir Türkmen Beyinin ya da alperenin ve eşi Satı Sultan'ın mezarlarının bulunduğu bilinmektedir. Alevi inancı açısından oldukça önemli bir ziyaret mekânıdır. Bu alanda mezarlarla içiçe asırlık dut ağaçlarının kökleri ve dallarının mezarları ve bahçeyi sarmal şekilde dolanması oldukça dikkat çekici bir görüntü oluşturmaktadır.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
B ORTA		B YAP	B İÇ YAPI	B SÜSLEME	B RUTUBET	B İZİ VAR	
C FENA	C	C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Afyon ili, Sandıklı İlçesi, Akin Köyünde bulunan 605 nolu parselde yer alan Yusuf Baba Mezarının kitabesi bulunmadığından özgün halinin nasıl olduğu ve hangi tarihte inşa edildiği bilinmemektedir. Mezarın içinde kutsal bir kişilik olduğuna inanılan ve hangi devirde yaşadığı konusunda çeşitli rivayetler bulunan Yusuf Baba isimli bir Türkmen Beyinin ya da alperenin ve eşi Satı Sultan'ın mezarlarının bulunduğu bilinmektedir. Alevi inancı açısından oldukça önemli bir ziyaret mekânıdır. Köy muhtarından şifahan edinilen bilgiye göre önceden taş duvarlarla çevrili mezarlar, yakın geçmişte gönüllü kişilerce mermer olarak yeniden yaptırılmıştır. Ancak bu mermer malzemeler de vandalizmin kurbanı olmuş, belirsiz kişilerce tahribata uğratılmıştır. Günümüzde ayak ve baş taşları bulunmayan mezarların etrafı mozaik taşlı beton kaplama duvar ile 30-40 cm kadar çevrilidir. Mezarların bulunduğu bölümün etrafı moloz taş duvarla çevrili bir bahçe içine alınmıştır. Bu alanda mezarlarla içiçe asırlık dut ağaçlarının kökleri ve dallarının mezarları ve bahçeyi sarmal şekilde dolanması oldukça dikkat çekici bir görüntü oluşturmaktadır. Muhtarın verdiği bilgiye göre bu asırlık ağaçlar ant ağaçtır. Türbe ve çevresi oldukça temiz olup içerisinde su da bulunmaktadır. Türbe içerisinde antik çağa ait yapı parçaları da mevcuttur. Genellikle sunu taşları bulunmaktadır. Eşi Satı Sultan ile mezarları yan yanadır, birlikte anılır ve ziyaret edilir. Toplu olarak özellikle harman sonrası ziyaret edilen türbede kazanlarla yemekler yapılır, evliya vesile kılınarak dilekler adanmaktadır. Çocuğu olmayanlar veya çocuğu yaşamayanlar tarafından ziyaret yapılmaktadır. Ziyaret sonrası çocuğu olanlar kız olursa Satı, erkek doğuranlar Yusuf adını çocuklarına verirler. Yusuf Baba: Yunus Emre, Sarı Selçuk ve Koçgazi Dede ile çağdaş bir alperen olduğu rivayet edilmiştir. Yusuf Dede'nin kişiliği ile ilgili yeterli bilgi ve belge bulunmamakla beraber bir çok kaynak onu Yunus Emre ile çağdaş olarak göstermektedir. Yusuf Dede ile ilgili iki önemli belge ise 1880 tarihli Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesidir. Salnamede Yusuf Dede Türbesi ziyaret edilen türbeler arasında gösterilmektedir. Bir diğer kaynak ise Şeyh Hamza tarafından yaklaşık 16.Yüzyıllarda kaleme alındığı, Sandıklı ile ilgili uzun bir manzumesinde Sandıklı Evliyaları arasında göstermesidir. Horasan Erenleriyle birlikte Anadolu'nun Türkleştirilmesi İslamlaştırılması çalışmaları için görevlendirilerek buraya geldiği sanılmaktadır. Yine türbenin yakınlarında eski bir mescit bulunduğunu kaynaklar belirtilmektedir. Günümüzde bu mescit yoktur. Yöre halkının yaşlıları bunu doğrulamaktadır. Kaynaklarda ve rivayetlerde bahsedildiği gibi Yusuf Baba, Selçuklu ya da Erken dönem Osmanlı döneminin yörük kültürüne sahip Türkmen inançlarından alperenlik karakterine yakın durmaktadır. Yusuf Baba yatır edinilen bilgilere göre bugünkü şeklini yaklaşık 10-15 yıl önce aldığından günümüzdeki şekli ile mezarın eski eser niteliği bulunmamakta ancak mezar, önemli bir ziyaret sebebi olduğundan ve yöre halkı tarafından yüzyıllardır sürdürülen inanç değerleri taşıdığından bir kültür varlığıdır ve tescile değer olduğu düşünülmektedir. Yusuf Baba Mezarı gerek yörece gerekse çevre illerden oldukça çok sayıda ziyaretçi alması nedeniyle inanç turizmi açısından önemli bir yere sahiptir ve kültür varlığı olarak günümüze gelmiştir.

SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :

Mezar

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Mezar

ÖNERİLEN KULLANIM

Mezar

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihcisi

Şeyma SÖYLEMEZ
Mimar

YAYIN DİZİNİ

**ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
29.09.2018 TARİH, 6839 SAYILI KARARI
EKİDİR**

ASLI GİBİDİR
Mehmet Süleyman EKŞİ
Koruma Bölge Kurulu Müdürü

EKLER:	
RAPOR	+
FOTOĞRAF	+
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	-
KROKİ	-
KİTABE	-
VAKFIYE	-

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

REVİZYON:

KURUL ONAYI: